

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio II. Quæ occulta poßit dæmon reuelare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

rumque sacrificium interponunt, arastatuta precibus nuncupatis, accenso thure, vestibus vere, quales sunt notorum Sacerdotum b. Neq; tamen hoc semper faciunt, sed omittunt aliquando, vel quia temporis angustia non patitur, vel quia hoc non exigit forma diuinationis qua vtuntur: sunt enim plures & diuersæ, vt post docebo: Quia tacitum pactum habent, ijs varijs vtuntur obseruationibus, pro natura sceleris: non quidem sacrificantes, sed tamen quæ faciunt & dicunt, referentes, gnari, vel ignari, in honorem dæmonis.

QVÆSTIO II.

Quæ occulta possit dæmon reuelare.

Quædam, non omnia, possunt, quia non omnia norit: quæ communis est Orthodoxum sententia, post Tertullian. & Origenem, nempe: D. Augustini, Eusebij, Anselmij, Rabani, Damasceni, D. Tho. c. Adscribam solius verba Marci Historici, qui postquam narrauit mendaces responsiones idoli Veneris, subdit ista, Tales enim sunt dæmones, vt qui decipiant. & nihil veri dicant. Neq; cuius possunt aliquid certo præscire: sed ex versimilibus præseferunt se præscire apud eos qui eis seruiunt. Quomodo enim possunt verum dicere, qui exciderunt à veritate? Quod si in aliquibus contingit eos diuinare, hoc fit ex eo, qd euenit: quo modo etiam accidit in hominibus, vt sæpe quedam prædicant futura, de re quæ euentura d. Quæ valde obscure dicta, sic intelligenda, vt vera sint: male dæmones mentiri, sed posse, si velint, verum aliquando dicere, atque adeo decipiant. Nonnulla quoq; quæ creatam scientiam non superant, scientifi-

ce posse prædicere, iuxta illa, quæ mox dicenda.

Primo nequit dæmon certo prædicere, ea quæ sunt omnino libere futura e: vt sunt, primo quæ dependent absolute à voluntate Dei, cuiusmodi sunt supernaturalia mysteria, nec nõ gubernationes & mutationes regnorum ac rerum pub. quia corda Principum sunt in manu Dei, qui solus illa commutat vt libet. 2. ea quæ dependent ex arbitrij humani libertate, vt quid cras sim facturus vel cogitaturus. 3. quæ sunt omnino & proprie futura contingencia, quamdiu illa non habent causam certam & determinatam.

Secundo, existis quæ certo non nouit, potest dæmon multa probabiliter tantum & coniecturam faciens prædicere f. Summam n. diuturna obseruatione sibi experientiam comparauit, & pollet angelico ingenij acumine, & optime nouit reru naturaliũ facultates, & ad quid valeant, hominum voluntatem, mediãte appetitu sensitiuo, inclinare, nouit omnium hominum tẽperamẽta, affectusq;, nouit quid ex his & illis se qui soleat. Vnde cõringit, vt sæpe ad amissim prædicat, quid qñ homines sũt facturi, vel etiam qd Deus hũc vel illum populum sit puniturus, qd talis exercitus gladio, fame, pestilente affligetur, qd talis à tali sit occidendus, qd Princeps de folio exturbãdus, nam & hoc ex diligentia & fide coniuratorum, fœcordia & incuria cauendi, vel pellẽdi, potest colligere. Sic apud Nicetam, fanaticus ille Basilacius Isaacio excaecationem, & de folio deiectionem, quæ mox consecuta, prædixit g. Degebat iste vates prope Rhædæstum: habebatur à vulgo propheta. Caterum (ait Nicetas) nihil veri aut perspicui de rebus futuris loquebatur, sed verba

c Tertull.
& Origen.
supra Aug.
gu. lib. 2. de
Gen. ad lit.
cap. 17. &
Ans supra
Euseb. d.
c. 40. Aug.
de diu. at
dam. cap.
5. & 6. Da-
mascen. l.
2. ad fid.
cap. 4.

g Nicetas
Chonia.
lib. 3.

cōfusa, inter se disidētia & perplexa fundebat: & quamuis saepe ridicula quadam admiseret, tamen turbam pastorum, agriculturalium & renigum attrahebat. Nam mulierum ad se venientium mammis contractis, & talis exploratis, obscura pmebat oracula, & suas diuinationes discursationibus & insanis gestibus peragebat. Astabat ei quog, gnata anicula recordes & insana, quae consulcoribus explicabant, qd illi Basilaui gestus rerum futurarum designarent, & taciturnitatem, vt sapientē orationē, interpretabantur. As igitur homo, vt dixi, vates vulgo habebatur, & futura predicere putabatur, à mulierculis praesertim, quibus turpes quaestiones, & deformes vestium implexiones, pro ludo & ioco, cordi erant. Cordatis vero hominibus, ineptus histrio, & verus si licernum videbatur. Erant etiam, qui eum Pythonico Spiritu esse praeditum haud obscure iudicarent: quorum ego iudicij maxime assentior. relictis enim & oblecta illa disquisitionibus, & discursationibus, verbaque perplexa euncta Satanicum fanaticum fuisse contingunt. Vt & ea quae sequantur: Imperatorum n. ad se venientem, neq, vt tam a potentia praeditum excipit: neq, salutationi eius, quae erat, Salue pater Basilaui: respondit, neque tacite o nutu capitis gratias egit, sed huc atq, illuc, instar pueli equini, aut hominis furiosi salitans, accedentibus, maladixit, nec ipsi quidem Imperatori parcens, vix tandem inquietis illis agitationibus, omisit, scipione, quem manibus gestabat, imaginis Imperatoris, quae in eius oratoria cella pariet, depicta erat orat oculis erasis etiam pilei de capite illius auferre studebat. Quae cum fecisset, Imperator eo, vt deliro, despecto, discessit. Vaticinium mox euentus cōprobauit, quem poterat quiuus sagaci prudentia prauidere, cum & Alexius diligentissime in fratris perniciem tenderet, & Isacius, inopportuna securitate, omnes

A delatores arceret, atque repelleret? adeo vt velle perire videretur.

B Tertio potest diabolus certo predicere, quaeunque dependent à causis necessarijs, quae quidem ab alijs naturalibus causis nequeunt impediri, vt sunt motus caelorum, eclipfes, cōiunctiones astrorum & eiusmodi: quae vero non necessario, sed vt plurimum duntaxat eueniunt, eo quod possunt ab alijs causis naturalibus impediri, vt imbres, pluias, nimbos, tempestateque sonantes, & alia de hoc genere illa per coniecturas cognoscit & probabiliter praecidit tantum. Certo quog, potest predicere ea quae nouit se permittere Deo facturum. Sicut v.g. si Deo permitte ipse pestilentiae alicuius auctor & illator fuit, vi mali cessatura certo die, nouit pestem cessaturam idque certius adhuc, si ex pacto, ad certi signi alicubi recoditi vel conditi sublationem morbus desinet: poterit certo finē mali predicere. Sic puto Turca ille: Famagustanus, qui congregata in foro concione populi, praedixit se intra horae spacium moriturum & confectum se mortuo laem desitutum: D & factum huic demum id manifestarat, referi historiam Villa montus lib. 2. peregrin. c. 7. Item quae intellexit per reuelationē: siue illa confirmatur in sacris literis siue aliter demoni fuerint à Deo manifestata. Hoc pacto tam multa olim maligni spiritus praedixerunt de fidel arcanis, de Christi ortu & miraculis, de idololatriae euersione & similib. vt cum Hermetē ijdem Spiritus docuerunt Aegyptiorum superstitionem abolendam, a cum Appollo se cedere Hebrao puero pronunciauit, & alia quae accurate congesta à Steucho Evgubino b. Haec quo ad futura.

Quarto, nihil dubitandum praeterita demonem omnia memoria tenere, quae vel

aliena

ai. na relatione accepit, vel ipso corā gesta
fuere: tūc n. actus cognitionis cogno-
lcentis rem vt presentē, sui speciem in
mente dæmonis impressam reliquit.

Quinto. de presentibus res obscura non

est, nam quecunque actu exteriori prodita
sunt, vt secreta furta, res perditæ, the-
sauri olim defossi, metalla subterra-
nea, quæ hominum cognitionem fu-
giant, dæmonib; nota sunt, de solis cogi-
tationib; in animo manentib; contro-
uertitur, an eas dæmō cognoscat: Ex-
perientia sæpe probauit illum nō esse
mendacem indicem, sed per energum-
enos veris infamæ iaculis confige-
re. Scio quid Scot. Durand. Ockam
centuerint: sed placent eōmūior sen-
tentia Alberti Magni Alexan. de Ha-
les. D. Tho. D. Bonau. Richardi, & A-
riminens. virtute sua naturæ nullas eum
affectiones liberæ, vel cogitationes spon-
taneas hominis, sine alicuius manifestatione,
posse cognoscere, quia hoc Deo p̄prium
est. Quo argumento sancti Patres Am-
brof. & alij d. probant Christi & Spiritus
sancti diuinitatem, excogitationū
secretarum cognitione. Sed & Gentiles
hoc falsi, cogitationes hæcæ, soli
diuinæ naturæ perspectas, cæteros la-

tere e. Verū si cogitationes vultus vel mē-
bri alicuius moru, aut mutatione, vel alio
extrinseco signo prodantur: peritus & so-
lertius, quā exercitatus medici, e: hu-
iusmodi dæmones indicis internas animi
affectiones deprehendunt, vt docent Aug.
& Cassian. f. Potest et veterator adeo ve-
hementer phantasmatis immisistis homi-
nem turbare, vt vix ad aliud aduertere, vel
aliud queat tū cogitare, quam q̄ ab eo sug-
gestum fuit: ita sit vt videatur diuinare quæ
homo cogitat. hoc accidit in Albigeri-
ana visione, de qua ex Aug. Cardanus
gita Scot. Parmensis an. 1579. Traie-
cti ad mosam hanc cogitationum sci-

A entiam aucupabatur. dicebat enim,
cogitata quod voles, & cogitationem
diuinabo. sc. dæmon importunissimā
statim de re aliqua Mago nota immi-
tebat cogitationem. & an. 1600. idem
faciebat Græculus ille apud Brabā-
tos impostor: & hac fraude eluebat
Apollonius Tyanæus apud Philistra-
tum lib. 1.

B Notandæ sexto circa hæc fraudes a-
liquæ Diaboli. Nā cum est ignarus rei
futuræ, tum, si coram prudentioribus
& doctorib; agat, exili sono, ambigue,
vel perplexe & obscure adeo respon-
det, vt vix intelligatur. exēpla vetera
suppeditant varij b; recentius vnum
Grillandus, idemq; fieri ab eo solere
testatur Pfellus l. de Nat. dæm. Si res ipsi
sit cum ignatis & simplicib; fucum nō
facile deprehēsuris, audacter, & palā
mentitur. Causa tā ambigue respon-
dendi est, vt quomodocunq; res acci-
dat vel laudem cōsequatur, si pro cō-
sultoris voto, sin contra, queat præte-
xere ignorantiam atq; stuporem in-
terrogantis, qui mentem responsi nō
intellexeris. Ecce Cræso responderet.

Perdet Cræsus. Halyn transgressus, ma-
xima regna.

D Si vicisset Cyrum hoc volebā dixif-
set, te copias oēs hostiles depopulatu-
rum. Vincitur Cræsus, hoc ait vole-
bam, te amissurum regna amplissima.
cor mentem meam nō affecutus? Si-
mile respōsum tulit Ferrantis Flādiæ
Comitis mater, cū pro diademate car-
cerē filius sibi infelici prælo despō-
dit lege Gaguinum lib. 7. Histor. Franc. &
Bernard. Girard. lib. 10. Annal. Solent in-
terdum etiā diuina oracula ambigua
esse, sed nō in contrarias partes, vt dæ-
monum. v. g. illud redditum Henr. I.
Imper. Ratisponæ, quando dormienti
S. V Volphgan. apparuit, & dixit ad

Cicero
de diuina.
Iob. li. 6.
prepar. c.
10. Sacra.
1. 4. Hysto.
Eccles. c. 15
1. 6. n. 7.
Euseb. l.
1. de pra-
par. c. 1 &
lib. 5. ca. 6.

spice diligenter characteres in muro qui est apud tumulum meum exaratos. vidit ille, nec aliud legit q̄ post sex dubium nō quid aliud q̄ sex; Sed quid illo, sex significaretur; an moriturus post sex dies, mēses, annos. itaq; quod certum & tutum amplexus, quasi post sex dies moriturus, elemosynis vacare; ijs elapsis, idē facere per semestre: ne fortē menses indicati. deniq; putāt sexennium p̄dij; toto illo se ad mortem parauit: quo elapso, sit Imperator. hoc ergo p̄dictum & non mortem intellexit. Quam utilis fuit equiuocatio ista? (tem narrat Auctor vitæ S. Volphigangi apud Sur. 31. Octobr. to. 5.) huc discrimen: diaboli oracula contrarios sensus patiuntur, & noxia sunt ambiguitatis; Dei diuersos, sed adferūt vtilitatē animæ, hoc est verū.

Septimo, sciendum, *dæmones* quā polent celeritate, quā in remotis longo intervallo regionibus geruntur, eā tam celeriter denunciare posse, vt diu ante p̄dicta ab ignaris putentur. Sic Apollonius, cum Epheli esset, exclamauit, vt p̄sēns spectaculo, Romæ interfici Domitianum a. aliud exemplum de quodam iuvene refert Gellius b. aliud de Chariberto Animoinus c. aliud sui temporis Grillandus d, pura æui huius Nicol. Remigiuse.

De his qui volet plura legat Grilland. g. 6. a. n. 3. Michael Medinam, lib. 2. de reſta in Deum fide c. 1. Binsfeldium, in rub. C. de malef. & mathemat. Notab. 10. Horozem cap. 14. lib. 1. de vera & falsa propheta.

QVÆSTIO III.

Quomodo dignoscatur diuinitio à propheta & coniectatione?

Quando pactum adest expressum, nihil res debet difficultatis: in pacto tacito difficilius iudicium. Tria

in poterunt obseruari; nempe proportio rei, cognoscendæ & causæ per quam cognitio quaritur; natura quoq; quæ prædita est cognitio quæ sita; & intentio, quam habet qui quarit.

Primo, si talis sit illa proportio, vt sufficienter vnum ex alio deprehendatur nō erit diuinatoria, neq; damnanda. hæc inquisitio. Proportio autem huiusmodi triplex est, vna, qualis effectus ad suā causam, sic cognoscitur eclipſis ex cœli motu: alia qualis causæ ad suum effectum, sic ex fumo ignis cognoscitur: tertia, qualis diuersorum effectuum cum causâ communi cui vterq; effectus connectitur & sic originis ratione. etiam sibi quodammodo proportionatur; sic, quia quæ causâ est arcus cœlestis, eadem quoq; causâ est serenitatis recte serenitatem ex arcu cœlesti colligemus. Si vero ex nullo horum capitum trium queat vnum ex altero cognosci; celandi inuestigatio cum tacito dæmonis pacto coniuncta.

Secundo quoad ipsam cognitionem, suæ modum cognoscendi, cōsideranda Num quaratur cognitio certa & infallibilis; vel saltem firmior, q̄ par sit sperari, cōsiderata humani arbitrii, & aliarū similium causarū concurrentium libertate, tunc pactū tacitum censebitur. Hinc vehemētissima suspicio nascitur cōtra astrologos, onirocriticos similes, qui de huiusmodi futuris cōtingentibus aliquid absolute asserūt, etiam si dicant, se velle id probabiliter tantum affirmare. Contra ex eodem capite excusandi astrologi, onirocriticæ, & similes: qui reuera non nisi vt probabiliter, & indefinite, circa humanos euentus, quædam conijciunt, ex impressionibus cœlestibus & corporis affectionibus, quas homines vt plurimum sua sponte sequi solent g.

Tertio

a Philof.
in vita Apollon.
b lib. 15.
Noct Arist.
c lib. 3. Animal. cap. 22
d q. 6 n. 8.
e lib. 3. demonolatri.
cap. 10.

f Sic, q̄
bulla con
astrolog
&c.

g Cæll.
2. 2. q̄. 1.
art. 5. &c.